

ČTVRTÁ PŘEDNÁŠKA
Mnichov, 15. května 1907

I. ČÁST

Z obrazného písma Janovy Apokalypsy

Rudolf Steiner

Dostali jsme se do bodu, který nás v našich úvahách o Apokalypse přivádí k tzv. třetímu listu. Tento třetí list nám představuje - zcela ve stejném smyslu, jako jsme viděli v prvních dvou listech — vývojové tajemství určitého geografického území. Abychom se mohli orientovat v následujícím myšlenkovém proudu, musíme si ještě jednou krátce připomenout, co je základní tendencí a cílem našeho života. Je to Apokalypsa.

Viděli jsme, že Apokalypsa je především iniciační knihou, která nám říká, jakými stupni musí projít člověk, který má být zasvěcen, chce-li se rozvinout až k nejvyššímu vidění duchovního světa. Viděli jsme, že prvním stupněm je poznání fyzické úrovně po všech stránkách, pak že musí přejít k astrální rovině a poté k rovině devachanu. Je nám jasné, že člověk, který se povznese na astrální úroveň, je obklopen světem obrazů, je obklopen obrazy, které jsou ve srovnání s tím, co v našem chudém jazyce nazýváme obrazy, mnohem skutečnější, mnohem reálnější než to, co je přítomno zde. Tyto obrazy, které jasnovidce prožívá, jsou základními silami fyzického světa. Z těchto obrazů vzniká fyzický svět. Když člověk projde astrální rovinou, vystoupí na rovinu devachanu, jejíž obrazový svět je ozvučen takzvanými tóny sfér, které tvoří vnitřní podstatu věcí samotných. Když jasnovidce vystoupí z astrální roviny na úroveň devachanu, poprvé uslyší to, co pythagorejská škola nazývala „hudbou sfér“. Pouze navenek je to abstraktně vyjádřeno tím, čemu říkáme vyšší čísla. Ale co jsou obyčejná čísla a míry, co jsou čísla, o nichž mluví fyzik, když zjišťuje vlnění, když mluví o vibracích a vlnových formách - co je to ve srovnání s tím, co slyší naše ucho, když slyší samotné zvuky? To, co se píše ve filosofických knihách o „mystice čísel“, není nic jiného než blábolení, ale pythagorejci mají na mysli to, co jasnovidce vnímá, když má otevřené duchovní ucho, když slyší zvuky, které způsobují vlnivé pohyby nebo to, co je v tomto vlnění vyjádřeno. Nikde jinde není devachanský svět než tam, kdo člověk slyší toto znění. Můžete se zastavit na stejném místě a zažít, jak se fyzický svět noří do barev a forem a jejich působení - a pak můžete zažít, jak tento svět světla prostupují zvuky

Jak křesťanská mystika popisuje devachanský svět, najdete popsáno v Apokalypse! Pokud se jako služebník Páně povznesete do tohoto vysokého stavu, budete nejprve zakoušet, co se děje na fyzické úrovni. To je nám určitým způsobem popsáno v sedmi listech sedmi církvím a osvětlení získané poznáním fyzické úrovně je vyjádřeno znameními v sedmi pečetích. Když člověk vystoupí na astrální úroveň, zažije svět obrazů a forem zalitých světlem. To nám ukazuje obraz člověka obklopeného čtyřmi šelmami a přijímajícího z rukou Beránka knihu se sedmi pečetěmi. Když jsou tyto obrazné pečetě odstraněny, setkáváme se s astrálním světem a troubící andělé znamenají harmonii sfér na rovině devachanu.

Apokalypsa je pro lidstvo iniciační kniha. Taková kniha je však vždy zároveň knihou prorockou, a to je třeba chápat tak, že ten, kdo prožívá události v rovině astrální a v devachanu, prožívá zároveň i události budoucí, takže se zde skrývá hluboké tajemství budoucnosti. Co je na vyšší rovině přítomností, je na fyzickém úrovni budoucností. Pokud se chce jasnovidce přemístit na astrální úroveň, může se pozvednout k tomuto světu pouze tehdy, má-li otevřeno duchovní oko. Představte si vše, co prožíváte na astrální rovině, zhuštěné, ztuhlé jako voda v led, a pak získáte stav, v jakém se bude v blízké budoucnosti nacházet váš vlastní fyzický svět. To, co je dnes astrálně přítomné, je fyzicky budoucí, takže jasnovidce může na astrální rovině vidět budoucí stav lidstva už dnes. Zsvěcení znamená zároveň proniknutí do tajemství budoucích událostí. Apokalypsa je tedy jednak iniciační knihou, jednak knihou prorockou. Podívejme se nyní blíže na tuto prorockou moudrost a zjistěme, jak chápe smysl našeho lidského vývoje.

Slyšeli jste, že Apokalypsa ukazuje na docela hrozné podmínky na naší Zemi, na docela zničující podmínky. Právě jsme se zabývali úkolem theosofie v rámci vývoje lidstva. Podívejme se na budoucí stav: Nastanou strašné podmínky, které zpustoší Zemi, a lidstvo se dostane do takového morálního stavu, kdy pozvedne egoismus na úroveň, v níž je současný stav jen dětskou hrou. A jak to tedy bude - mohl by se někdo zeptat - v budoucnosti s dnešními dušemi? Mají být odsouzeny k tomu, aby se vtělily do upadajícího lidského stavu, do zlé rasy? - Na to musíme odpovědět rozhodným „ne“.

Stav vývoje duše popisuje podivuhodná legenda. Duše je v jiné vývojové linii než lidské tělo. Rozdíl mezi vývojem duše a vývojem rasy je patrný, když se podíváte do minulosti. Duše se mnohokrát vtělily do atlantské rasy; všichni jste tehdy byli Atlantané. Duše se vyvíjely a lidská těla, která zůstala stát, jsou rasy v úpadku. Duše opouštějí těla starých ras a stoupají do ras vyšších. Lidská těla postižená základním zlem v sobě nebudou mít duše, které by se snažily povznést se nad současný stav k vyšší úrovni. Duše, které projdou svým vývojem, které se povznesou nad sebe sama, si v šesté základní rase vypracují nová těla jiného druhu. Existuje však něco, co se v křesťanské esoterice nazývá splynutí člověka s jeho rasou. Když máte před sebou člověka, který si říká: Chci se povznést nad to, co jsem dnes schopen dát! — a na druhé straně máte jiného, který říká: „Budu žít v tom, co mě dnes obklopuje! - je zde velký rozdíl. Ti, kdo se nesnaží vystoupit ze současné konfigurace, kdo splynou s rasou, budou odsouzeni k tomu, aby nesli těla pozdějších zaostalých ras.

Když vzhlížíme k velkým vůdcům lidstva, kteří jsou jeho průvodci, vzhlížíme k nim tak, že to jsou oni, kdo nám ukazují cestu, po níž můžeme vyjít z rasové evoluce, abychom v budoucnu přebývali v tělech, která mají větší dokonalost. Skutečnost, že člověk nyní může říci: Chci zůstat stát! - je vyjádřena v legendě, která žije již dlouho a našla nejrůznější vysvětlení, ale která může najít své objasnění pouze díky theosofii. Pomyslete na Toho, koho nazýváme Ježíšem Kristem, jak poukazuje na skutečnosti, o kterých jsme právě hovořili v Apokalypse, a na co poukazuje nejvíce: na pasáž, v níž mluví o překonání smrti. - Když najdete lidskou duši, která sedí u cesty a nechce nic vědět o vývoji — co udělá? Musí se znovu a znovu rodit ve stejné rase, protože odmítla pokyn Vykupitele. — Tato tragédie je vyjádřena v pověsti o Ahasverovi; Ahasver, věčný Žid, si sám způsobil svůj osud tím, že odmítl Vykupitele.

Musíme tedy rozlišovat mezi vývojem duše a vývojem rasy a ukazuje se nám, jak duše stoupají výš a výš - ale také se nám ukazuje, jak rasy klesají níž a níž, a to strašným způsobem.

Nyní jsme si vysvětlili, jak je nám v sedmi listech popsán vývoj současnosti. O listech uvažujeme tak, že jsou adresovány sedmi církvím na naší Zemi.

Rozdělíme-li naši Zemi geograficky na sedm oblastí, je každé z nich adresován dopis. První území je to, kde dnešní pozemský člověk pracuje především na tom, aby dovedl k dokonalosti své fyzické tělo a mohl ho povznést. Druhý je ten, kde se speciálně kultivuje éterické tělo, a třetí, kde se kultivuje astrální tělo. V případě území je tedy třeba hledat jedno v jedné části a druhé v druhé. Představte si tato území rozmístěná po celé Zemi. To, co nazýváme různými národy, si cení zejména různých částí lidské bytosti; jeden národ zejména fyzické části, jiný části ostatní. Zmínili jsme se však, že není pravda, když někdo říká, že se stará pouze o astrální tělo, že se stará pouze o fyzické tělo. V různých inkarnacích musíme projít se svými dušemi jednou oblastí za druhou a prodělat to, co je charakteristické pro jednotlivé oblasti, a sedm listů je tak adresováno každému člověku, neboť musí projít sedmi vývojovými stupni. Ten církvi v Efezu je adresován území, kde nachází svou péči především fyzické tělo, a jednotlivá slova nádherně charakterizuje právě tímto způsobem. Třetí list církvi v Pergamu je adresován území, kde je zvláštní péče věnována astrálnímu tělu.

Poskládejme si v celek různé jednotlivé skutečnosti, které jsme v průběhu času zjistili. Vývoj lidské bytosti probíhá tak, že Já se propracovává do astrálního těla, produchovňuje ho, a ta část, na které pracujeme svým Já, se nazývá „duchovní Já“ nebo „manas“. „Kultivovat astrální tělo“ tedy znamená pracovat s duchovním Já. Jak moc jste kultivovali své astrální tělo, tak moc jste do něj zapracovali manas. V křesťanské esoterice znamená slovo manna totéž co mañas a to, co se v Bibli označuje slovem manna, je místo, kde se mluví o vplynutí podstaty duchovního Já.

Ctěme ve třetím listu: „Kdo má uši k slyšení, ať slyší, co Duch říká církvím: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze skryté many“ (Zj 2, 17). Je to tu tedy vyjádřeno velmi zřetelně a v každém listu jsme uvedli i opačnou skutečnost, že kdo neprojde tímto vývojem, přivádí tělo k úpadku. V křesťanské esoterice je sestup astrálního těla naznačen dokonce velmi radikálním způsobem.

V lemurských dobách sestoupila vyšší duševnost do tří lidských článků. Nezapomeňte také, že v té době byla vnější lidská přirozenost na úrovni jen o něco vyšší, než jakou mají naše současná nejvyšší zvířata. Od té doby člověk vždy pracoval na rozvoji svého astrálního těla, pro

tože duše byla závislá na tomto těle, které bylo v době, kdy do něj duše poprvé vstoupila, téměř na úrovni zvířecí přirozenosti. Pokrok lidstva spočívá právě v tom, že pracuje na astrálním těle, že očisťuje zvířecí afekty a instinkty.

Předpokládejme opak; pak výsledkem není to, že astrální tělo stojí na místě, ale že klesá do nižšího stavu, než v jakém bylo, a zanedbávání péče o astrální tělo je líčeno jako satanova pokušení. „Satan“ je pro křesťanského esoterika bytost, která člověka svádí k tomu, aby své astrální tělo nechal upadat, místo aby ho pozvedal vzhůru. Chce-li nám autor Apokalypsy vyličít odvrácenou stranu, řekne: rozvíjíte-li astrální tělo, požíváte nebeskou manu; jsou však území, která astrální tělo nepěstují - ta trpí satanovým pokušením. Tento úpadek astrálního těla popisuje slovy: „Vím, co děláš a kde sídlíš, kde je satanův trůn“ (Zj 2,13).

Stejně tak čtvrtý list — církvi v Thyatirách — je adresován oblasti, kde se vytváří smysl pro osobnost člověka. Toto „Já“ hraje velkou roli u všech, kteří chtějí stahovat lidskou přirozenost dolů. Zejména ve středoevropské esoterice je „Já“ představováno jako střed, jako to, co je v člověku skutečně aktivní a působící. Člověk je jakoby souhrou sil, které proudí v jeho astrálním, éterickém a fyzickém těle, a Já je představováno jako to, co působí na tyto tři články. V germánských mýtech je to zobrazeno jako strom, který je světovým jasanem, symbolem trojčlenné lidské přirozenosti. A středem této trojčlenné lidské přirozenosti je Já; tím, že se propojují, nese celý strom lidský vývoj a růst. „Ygg“ je starobylá forma vývoje a růstu. Ve starověkých formách řeči to najdete jako název pro to, co je usazeno v lidských člancích. Světový jasan se nazývá „Yggdrasil“. Yggdrasil tedy znamená „nesoucí Já“ a od toho je také odvozeno jméno boha spojeného se vznikem Já. V průběhu evoluce se člověk nejprve naučil vdechnout; to je v hebrejštině spojeno se slovem „Jehova“. Ve starém německém jazyce odpovídá Odinovi, což je bůh větru, který se žene za bouře. „Jach“ (Jahve) je „vanoucí“, a když mluvíme o Wotanovi a jeho vojsku, kteří se ženou nad zemí při bouři, mluvíme o dechu, který byl nezbytný pro stvoření Já. V křesťanské esoterice se toto slovo používá především proto, že se mu přikládá zvláštní význam jako názvu pro věčnost v lidské přirozenosti, a proto je představováno jako to, co nese ostatní těla, co tvoří jejich střed. Připomeňte si německý překlad jedné pasáže:

„A bude je pást železnou berlou a jako hliněné nádoby je rozbije - tak jako já jsem tu moc přijal od svého Otce. Tomu, kdo zvítězí, dám hvězdu jitřní“ (Zj 2, 27 a 28). Toto „Já“ znamená totéž, co znamená jméno Ježíše Krista, kde se slovo já opakuje téměř v každé větě, neboť se tak naznačuje, že to je to věčné v lidské přirozenosti. Všude tedy můžete vidět, že to, co jsem řekl, je myšleno vážně.

Chci citovat pouze jednu velmi zvláštní pasáž. Šestý list by měl být adresován společenství, kde je věnována zvláštní péče budhi. Co to znamená? Je-li zvláštním způsobem pečováno o manas a stane-li se člověk poznávajícím, pak to, co dosud poznával, přejde do jeho živého citění; stane se to pro něj samozřejmým pocitem, vášní či láskou. Pokud vidíte, že by se mělo dít to, co je správné, pokud vidíte, že lidstvo nemůže žít bez toho, co je krásné a dobré, pak jste na cestě k rozvoji budhi. Pokud se vyšší stalo vaší druhou přirozeností, pokud je vaše duše zcela prodchnuta nadšením pro krásné a pravdivé, jste na cestě k budhi. Budhi čerpá svou podstatu z citění a atma z vůle. A až jednou lidstvo dospěje k nadšení pro dobro, nastane to, čemu se říká idea křesťanského bratrství. Toto šesté území může mít své jméno pouze z myšlenky bratrství a „Filadelfia“ je městem bratrské lásky. Vezmeme si zmíněnou pasáž a přečteme si, že toto město je popsáno takto: „Znám tvé skutky. Hle, otevřel jsem před tebou dveře a nikdo je nemůže zavřít, neboť ačkoli máš malou moc, zachoval jsi mé slovo a nezapřel jsi mé jméno“ (Zj 3, 8). Tato moc nezapírá jméno, které pochází z bratrských povinností.

Sedmý list se týká vývoje duchovního člověka, dechu člověka. Až člověk dojde až k dechu, pak se Já propracuje až k fyzickému tělu. — Možná víte, že v křesťanské esoterice se to označuje slovem „Amen“ — esoterik, když o tom chce mluvit, odkáže na Amen: „A andělu laodicejské církve napiš: Toto praví ten, jehož jméno je Amen, věrný a pravý svědek, počátek Božího stvoření“ (Zj 3,14).

Dokázal jsem vybrat jen jednotlivá slova; kdybychom mohli probrat všechno, ukázalo by se, že v sedmi listech máme poselství pro oblasti naší současnosti.

Přejdeme nyní z minulosti do budoucnosti. Položme si otázku: jak autor Apokalypsy uvažuje o budoucnosti? Autor Apokalypsy mluví zcela ve stylu: To, co dnes vidíte na astrální rovině, není nic jiného než

utváření fyzické budoucnosti člověka; podívejte se tedy na to, co je na astrální rovině, a zažijete budoucnost lidstva. Neexistuje budoucnost, která by nevycházela z přítomnosti. — Víte, že člověk je obklopen astrálním tělem, které toto fyzické tělo prostupuje, a že v něm leží smyslové orgány, které jsou zcela odlišné od smyslových orgánů ve fyzickém těle. Víte, mluvíme tam o lotosových květech nebo čakrách. To, co dnes člověk může rozvíjet jako astrální smysly, bude mít lidské fyzické tělo v budoucnu jako fyzické smysly. Astrálno je na cestě stát se fyzickým. Čím si tedy dnešní člověk vytváří ty orgány budoucnosti, které jsou dnes pouze astrální? - Tím, co dnes působí na fyzické úrovni ve smyslu pravdivého, krásného a dobrého. Dnešní práce a činy jsou základem orgánů v budoucnosti. — Byly doby, kdy lidé neměli oči, nevnímali světlo a barvy. Člověk tehdy získal oči díky své činnosti - tehdy měl jiné orgány; tím, že se obracel ke světlu, si oči vytvořil. Skutky v přítomnosti jsou osudem v budoucnosti; skutky v minulosti byly takové, že z nich vyšly oči, a z vašich dnešních skutků vám vycházejí smyslové orgány budoucnosti. Člověk, který jedná ve smyslu pravdivého, krásného a dobrého, bude mít v budoucnu normální orgány; pokud se pravdivému, krásnému a dobrému brání, bude mít v budoucnu ochromené orgány. Není možné vymazat to, co děláme v přítomnosti. Skutek, který je uložen v přítomnosti, aby vyšel najevo v budoucnosti, nazývá křesťanská esoterika „zapečetěný“. Mluví se v termínech křesťanské esoteriky: dnes máš oko, které tam tehdy nebylo, ale dělal jsi to a to; tvé oko bylo „zapečetěné“, nyní je „odpečetěné“, tvé oko je odpečetěno tvými skutky z minulosti. — Nyní máme zapečetění toho, co bude v budoucnu odpečetěno na fyzické rovině. Pro toho, kdo se dívá pouze na fyzickou úroveň, je evoluce knihou se sedmi pečeti. Těm, kteří se dívají na astrální úroveň, jsou všechny orgány budoucnosti již odhaleny jako vloha; orgány se jim otevírají jako obrazy. Esoterik by řekl: „Když se podíváte na střed zemského vývoje, který se nazývá Beránek, Beránek vám dává do ruky knihu a ta je rozpečetěna tak, že to, co se v budoucnu utvoří, lze vyjádřit pouze v obrazech. Proto se krok za krokem vyjadřuje to, co se může stát, pomocí obrazů. V první pečetě je budoucí stav obrazně vyjádřen koněm, v další druhým koněm a tak dále. Abychom rozluštili význam, vyberme si jednoho - řekněme třetího koně, tedy obraz, který se objeví, když se uvolní třetí pečeť.“

Představuje se nám takto: „A když Beránek otevřel třetí pečeť, uslyšel jsem třetí zvíře říkat: Pojd'! Podíval jsem se, a hle, černý kůň. A ten, který na něm seděl, měl v ruce váhy“ (Zj 6, 5).

Co to znamená? To znamená, že na obraze je znázorněn budoucí stav člověka, který vzniká vývojem třetího článku lidské přirozenosti, astrálního těla, kde tedy Já působí na toto astrální tělo a očišťuje je. Neočištěné astrální tělo je to, které zná jen samo sebe a jemuž je nesympatické vše, co mu nepatří, a očištěné tělo je to, kterému má být vše dáno se správnou rovnováhou. Očistíme-li astrální tělo správným způsobem, dospějeme k vytvoření orgánu, který je obrazně vyjádřen znázorněním jezdce s váhami. Z jeho spravedlivých skutků v současnosti vyroste v člověku astrální orgán, což je zde obrazně vyjádřeno. Mohli bychom takto projít i ostatní obrazy a viděli bychom, jak nepřesné je běžné vysvětlení.

Při otevření páté pečeti se dozvídáme něco významného: „A když Beránek otevřel pátou pečeť, uviděl jsem pod oltářem duše těch, kteří byli zabiti pro Boží slovo. A pro svědectví, které vydali“ (Zj 6, 9). - Co se stane s duší, která postoupí do pátého stupně? Je udušena ve své spodní duši; cokoli nečistého ulpívá na člověku, je odhozeno a duše se zde objevuje v rouchu nevinnosti: „A tu jim všem bylo dáno bílé roucho...“ (Zj 6, n). Duše je bílá, stala se nevinnou, když se vyvinula do pátého stupně.

Kdybychom postoupili ještě dál, došli bychom k místu, kde astrální obrazy přecházejí do devachanského stavu, k troubení polnic. Lidé jako Ahasver vytvoří jednu skupinu lidstva; ostatní budou ti, kteří mohou vstoupit do jiných bytostí. Nyní se nám bude zdát samozřejmé, že to, co zůstalo za námi, musí být popsáno jako odpudivé obrazy. Zatímco duše, které pokročily, uslyší troubení, ostatní dosáhnou vrcholu egoistického vývoje. A pokročilí lidé, kteří vyvinuli své duše, budou žít jako dnešní vysocí zasvěcenci.

Řekl jsem vám, že zasvěcenec musí projít různými stádii, že musí transformovat nejen něco z astrálního těla, ale také z éterického těla, a dokonce i něco z fyzického těla. V dřívějších dobách byl zasvěcenec tři a půl dne držen tak, že jeho éterické tělo bylo mimo fyzické tělo a fyzické tělo leželo jako mrtvé; pak bylo éterické tělo vedeno hierofantem skrze vyšší svět.

To, co prožívá zasvěcenec v současnosti, nám autor Apokalypsy také popisuje jako něco podobného procesu zasvěcení ve třech a půl dnech. Nezapomeňte, že ve skutečnosti existuje v Apokalypse pasáž, kde se píše, že se objevili dva svědkové Boží, kteří tři a půl dne leželi jako mrtví a pak znovu ožili. „A ti, kdo bydlí na Zemi, budou se z nich radovat a posílat si navzájem dary, neboť tito dva proroci trápili ty, kdo přebývají na Zemi. A po třech a půl dnech do nich vstoupil Duch života od Boha a postavili se na nohy; a na ty, kdo je viděli, padla veliká bázeň“ (Zj n, to a n). To jsou kromě vůdce lidstva dva, které mohli lidé vidět. Zde jsme popsali iniciační proces. Vidíte, jak je všechno pravda.

Nyní ještě jedna skutečnost, která vám ukáže, jak hluboko Apokalypsa pronikla do světových mystérií. Nejlépe vám to ukážu, když vám uvedu *Zlatou legendu*,[™] která hraje velkou roli zejména v křesťanské esoterice.

Dozvídáme se v ní, že Set byl schopen jít do ráje, že ho cherubín s vířícím mečem nechal projít a Set vstoupil do ráje. Tam uviděl, že dva stromy - strom života a strom poznání - svými korunami srostly. Z tohoto srostlého stromu vzal Set semeno, které vložil svému otci Adamovi, když zemřel, do úst; z něj vyrostl strom se třemi kmeny, které poskytovaly dřevo na různé věci. Zvláště důležité však je, že Set viděl ve větvích jakési plamenné písmo; byla tam slova: „Ejeh Ašer Ejeh“, což znamená „Já jsem, který tu byl, který tu je, který tu bude“. Ze dřeva tohoto stromu pak byla vyrobena hůl, s níž Mojžíš konal své zázraky, dřevo bylo použito na stavbu Šalamounova chrámu, pak na most přes jezírko Bethesda, po němž přešel Ježíš Kristus, a nakonec z něj bylo vyrobeno dřevo na kříž. Co znamenají dva symboly, strom života a strom poznání? Co znamená jejich prolínání? Co znamená strom, z něhož je zhotoven i kříž?

To, že Set mohl vstoupit do ráje, neznamená nic jiného, než že se stal zasvěcencem, že mohl proniknout do tajemství, která byla ostatním uzavřena. A nyní se ptáme: Co znamenají stromy, které viděl? - To je to, co se nachází v každé lidské přirozenosti, co je přítomno v každém jedinci.

Čím se člověk stal poznávajícím? Souvisí to s vdechováním vzduchu plicemi, při kterém se spotřebovaná modrá krev mění v červenou. Tím mohl do sebe přijmout Boží dech. To je vývoj jeho Já: pod vlivem

Božího dechu, díky němuž se člověk stal poznávající duší. V člověku je zakomponován skutečný strom, který můžete vidět i dnes, pokud zkoumáte člověka: strom krve, který můžete vidět v hlavní tepně a který se rozvětňuje po celém člověku. Žádná bytost na světě se nemůže stát poznávající bytostí, pokud stejně jako člověk nedokáže přijímat ze vzduchu kyslík, který je nezbytný k tvorbě červené krve, aby člověk mohl do sebe přijmout prostřednictvím červené krve poznání.

Druhý strom modrých žil krve člověka vysvobozuje z nadvlády jiné moci. Obsahuje použitou modrou krev, která je smrtící látkou. Než člověk sestoupil z lůna Božství, byl to strom života. Když se člověk stal pozemskou bytostí, byl rozdělen na dvě části, systém červené a modré krve. Modrá krev proudí do srdce a musí se spojit s tím, co dávají rostliny. Člověk vydechuje oxid uhličitý, rostliny vdechují oxid uhličitý a vydechují kyslík. Lidské dýchání, které se projevuje v samotném Já, je tedy proplétáním červeného a modrého stromu krve. Ale to je možné pouze tehdy, pokud má člověk nástroj, a tím je rostlina, bez níž by člověk nemohl žít; díky ní můžeme promíchat modrou krev s červenou.

To je alchymie lidské přirozenosti, že v budoucnu může člověk ve svém vlastním vědomí vykonat to, co dnes za něj dělá rostlina. Co je dnes mimo člověka, se spojí v jeho fyzickém těle, až vstřebá celý rostlinný svět, až rozšíří své vědomí na celý rostlinný svět. Toto je budoucí stav lidstva. Pak bude v přírodě, která nás obklopuje, existovat něco zcela jiného.

Celý náš vesmír se změní s námi. Dřívější podmínky se vrátí ve vyšším stupni. Byly doby, kdy Země a Slunce byly spojeny. Tam se člověk nacházel ve sluneční přirozenosti, ale byl to stav martánské přirozenosti, který člověk opustil vstupem do fyzického těla, ale kterého opět dosáhne. Tehdy byly strom života a strom poznání propojeny; tehdy člověk nepotřeboval žádný vnější nástroj. V budoucnu tomu tak ale bude znovu. To, čeho pak lidstvo dosáhne, je vždy naznačeno obrazem Slunce a následným naznačením rozvinutější Země s rozvinutější lidskou přirozeností. A to, co k tomu člověka přivede, je spojení jeho červeného a modrého krevního oběhu prostřednictvím rozšířeného vědomí. To naznačují dva kovové sloupy - to jsou dva proudy krve - a Slunce je to, co bude, až ... [Mezera v záznamu.] Pak už strom modré krve nebude stromem smrti.

Jasnovidec musí tento stav vidět v astrálních znameních. Když autor Apokalypsy popisuje tento stav, musí jej naznačit obrazně: „A viděl jsem jiného silného anděla, jak sestupuje z nebe oděný oblakem, s duhou nad hlavou, s tváří jako Slunce a s nohama jako ohnivé sloupy“ (Zj to, i). Takže tady máte tento stav. Celá Apokalypsa je tedy složena z okultních znamení.

V křesťanské esoterice se naznačuje, že v Zemi je třeba vidět tělo Ježíše Krista. Když křesťanská esoterika mluví o Kristově těle, mluví o planetárním těle Země. Proto musíte brát taková slova doslova: „Kdo jí můj chléb, ten po mně šlape“ (Jan 13,18). Když člověk jí chléb ze země, šlape po ní nohama.

Je-li tomu tak, pak autor Apokalypsy může říci něco jiného. Viděli jsme, že Set byl zasvěcenec. Ábel byl boží muž, který se svobodně živil tím, co mu bylo dáno. Kain byl rolník, který si vybudoval, co potřeboval. Mluví se o dvou vývojových liniích, z nichž jedna je Setova nebo Ábelova linie a druhá patří těm, kteří si musí všechno přetvořit sami. Mají dlouhou práci, a proto bylo zemědělství vždy symbolem těch, kdo přetvářejí Zemi. Proti sobě stojí děti Ábelovy neboli Setovy a služebníci Kainovi, což jsou Kainovi nástupci neboli Kainovi lidé. Ti, jimž bylo od počátku vše zjeveno, byli od počátku jasnovidní; ale také ti, kdo pracují a usilovně se snaží, se stanou zasvěcenci a spatří Toho, kdo je duchem Země, planetárním duchem Země.

Chce-li autor Apokalypsy naznačit, že planetárního ducha mohou vidět ti, kdo sami zemi obdělávají, řekne: Všechny oči uvidí Ježíše Krista - i ti, kdo zemi probodli. Proto autor Apokalypsy hned na začátku říká: „Hle, přichází s oblaky a uvidí ho každé oko, i ti, kdo ho probodli“ (Zj 1, 7). To je zároveň cílové slovo, samotné jádro slova, které můžeme uvést jako hlavní motiv Apokalypsy. Právě toto nejhlubší slovo nám ukazuje, že tato Apokalypsa je skutečně prorockou knihou a že to, co je zde uvedeno ve znameních, můžeme vyčíst jako budoucnost. Naším úkolem jako theosofů je vidět to, co Ježíš Kristus tehdy ještě nemohl říci, protože to lidé ještě nemohli pochopit, ale On na to ukazoval znameními.

To, co do těchto znamení vložil Ježíš Kristus, nám musí být ve světovém theosofickém proudu jasné a symbolicky se nám to musí ukázat v příštích dnech na kongresu¹⁹ prostřednictvím sedmi apokalyptických

pečetí,²⁰ motivů hlavic sloupů a pěti planetárních pečetí, které najdeme vyobrazeny v programové brožuře. Těchto pět pečetí není vymyšlených, ale je to pět znaků okultního písma. Kdo se naučí rozumět každé čáře, všem křivkám a tahům, pochopí něco z toho, jak je v okultním znakovém jazyce zapsána lidská evoluce. Na takový okultní znakový jazyk musí theosofie poukazovat.

Scházíme se, abychom společně pracovali na poznání. Všechno ostatní přichází samo od sebe prostřednictvím poznání. Odtud plyne požadavek: Miluj svého bratra — jako kdybyste řekli ke kamnům: Tvůj úkol zní: Vytopíš místnost! - Ale tím se místnost nezahřeje. Když však do nich vložíte dřevo, vytopí místnost sama, aniž byste jim to řekli.

Pokud budete pracovat na poznání, zahřejete lidskou duši, a to povede k velkému bratrskému dílu lidstva. Taková společnost, která vede k esoterickému poznání, musí být Theosofická společnost, jinak se nemůže dál vyvíjet. Pokud něco z těchto myšlenek přijmeme, i při příležitosti tohoto kongresu uděláme něco z toho, co musí theosofické hnutí udělat. Pokud je theosofie také spojena s tím, co je naznačeno v zázračné knize Apokalypsa, pak také při tomto kongresu učiníme něco pro to, abychom sami dokázali rozlomit pečeti. Teprve když otevřeme pečeti knih, které nám byly dány velkými osobnostmi v naší společnosti, budeme usilovat o to, čím musí být Theosofická společnost, má-li být skutečným kulturním proudem v současnosti.